

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Sžso/229/2015
Identifikačné číslo spisu:	2014200255
Dátum vydania rozhodnutia:	04.08.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:2014200255.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: M. Q. Z., nar. XY, štátny občan Poľskej republiky, trvale bytom V., zastúpený: V4 Legal, s.r.o. so sídlom Tvrdého 783/4, 010 01 Žilina, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, ul. 29. augusta č. 8 a 10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 8472-3/2014-BA zo dňa 29.01.2014, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo dňa 01. októbra 2015, č. k. 14S/55/2014-109, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 01. októbra 2015, č. k. 14S/55/2014-109, z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom zo dňa 01. októbra 2015, č. k. 14S/55/2014-109, rozhodnutie žalovanej č. 8472-3/2014-BA zo dňa 29. januára 2014 zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. a), písm. c), písm. d) O.s.p. a vec vrátil správnomu orgánu na ďalšie konanie. Súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť náhradu trov konania žalobcu.

V správnom konaní vydala Sociálna poisťovňa, pobočka Trnava rozhodnutie č. 700-0234/2011-23 zo dňa 09.09.2011, podľa ktorého M. Q. Z., nar. XY, zamestnancovi zamestnávateľa Grzegorz Jan Maliński-GM CONSULTING, so sídlom Buková 22, nevznikla účasť na nemocenskom poistení, dôchodkovom poistení a poistení v nezamestnanosti dňom 01.09.2010. Žalovaná ako druhostupňový orgán rozhodnutím č. 8472-3/2014-BA zo dňa 29. januára 2014 prvostupňové rozhodnutie zmenila tak, že text „nevznikla účasť na nemocenskom poistení, dôchodkovom poistení a poistení v nezamestnanosti“ nahradila textom „nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti“. V ostatnej časti bolo prvostupňové rozhodnutie žalovanou potvrdené.

Z odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Trnave vyplýva, že žalovaná svoje rozhodnutie odôvodnila iba tým, že výsledkami kontroly vykonanej pred vydaním napadnutého rozhodnutia nebolo preukázané, že by žalobca na území Slovenskej republiky reálne vykonával činnosť ako zamestnanec. Do odôvodnenia rozhodnutia boli prevzaté závery z vykonanej kontroly, paušálne zahŕňajúce všetkých

zamestnancov kontrolovaného zamestnávateľa, ktorý medzičasom ukončil podnikateľskú činnosť na území SR. Nakoľko sa však rozhodnutie týka konkrétnych práv žalobcu ako individualizovanej osoby, musí tomu zodpovedať aj dostatočne určité odôvodnenie. Bola teda posúdená ako dôvodná námietka žalobcu, že došlo k pochybeniu v tom, že pri posudzovaní výkonu činnosti občanov Poľskej republiky ako zamestnancov na území Slovenskej republiky nebola posudzovaná každá dotknutá osoba individuálne. Prvostupňový súd ďalej dôvodil, že za dohodu o určení právnych predpisov uplatniteľných na žalobcu podľa čl. 16 ods. 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 nemožno považovať list z 10.12.2013, ktorým žalovaná akceptovala návrh na uzatvorenie spoločnej dohody medzi Sociálnou poisťovňou a poľskou inštitúciou sociálneho zabezpečenia ZUS, v zmysle ktorej je v prípade 1236 osôb určené poľské zákonodarstvo a takto určené zákonodarstvo má konečnú platnosť. Z uvedeného listu totiž nevyplýva, či určenie poľského zákonodarstva platí aj pre žalobcov prípad. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p.

Rozsudok krajského súdu napadla žalovaná včas podaným odvolaním. Namietla, že vyzvala zamestnávateľa Grzegorz Jan Maliński - GM Consulting prostredníctvom ekonómky, aby predložil doklady preukazujúce reálny výkon činnosti svojich zamestnancov, nakoľko sa zamestnávateľ ani jeho zamestnanci v objekte v čase kontroly nenachádzali. Následne boli predložené štvrtročné správy o vykonaní práce, ku ktorým boli pripojené vizitky z hotelov a reštaurácií. Ďalšie doklady ako objednávky od slovenských subjektov a faktúry za vykonané služby realizované zamestnancami na území Slovenskej republiky zamestnávateľ nepredložil ani po následnej výzve. Žalovaná má za to, že dôkazné bremeno leží nielen na nej, ale aj na žalobcovi a zamestnávateľovi a túto povinnosť si riadne nesplnili. Žalovaná tiež poukazuje na skutočnosť, že dohoda medzi poľskou inštitúciou ZUS Váršava a Sociálnou poisťovňou nemusí mať podľa čl. 16 ods. 4 vykonávacieho nariadenia písomnú formu. V súlade s čl. 76 ods. 4 základného nariadenia Sociálna poisťovňa vo vzťahu k zamestnávateľovi Grzegorz Jan Maliński - GM Consulting, ako aj ostatným zamestnávateľom, ktorí zamestnávajú osoby s nízkym vymeriavacím základom a bydliskom v Poľskej republike, informovala poľskú inštitúciu sociálneho zabezpečenia ZUS Váršava, listom č. 36968-2/2013-BA zo dňa 25. júla 2013, že v prípade zamestnávateľov o.i. Grzegorz Jan Maliński -GM Consulting ide o firmy, ktorých zamestnanci reálne nevykonávajú činnosť na území Slovenskej republiky. Poľská inštitúcia sociálneho zabezpečenia ZUS Váršava listom č. 992900/502/32/2013 zo dňa 10. októbra 2013 tieto skutočnosti akceptovala. Žalovaná má za to, že hoci v liste nie je uvedené, že určenie poľského zákonodarstva platí aj pre žalobcu, uvedené sa vzťahuje na každého zamestnanca zamestnávateľa Grzegorz Jan Maliński - GM Consulting v čase, za ktorý bola vykonaná kontrola Sociálnou poisťovňou, pobočka Trnava, t.j. za rok 2010 a 2011, pretože z listu vyplýva, že zamestnanci u zamestnávateľa Grzegorz Jan Maliński - GM Consulting nepodliehajú slovenskej legislatíve. Žalovaná namietla aj výšku trov konania, ktoré bola zaviazaná uhradiť žalobkyni napadnutým rozsudkom z dôvodu, že výška trov je príliš vysoká a neadekvátna k danému konaniu. Vzhľadom na uvedené dôvody potom žalovaná navrhla, aby odvolací súd rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 14S/55/2014-109 zo dňa 01. októbra 2015 zmenil tak, že žalobu zamietne.

Žalobca mal za to, že odvolanie žalovanej je nedôvodné a navrhol, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“). V zmysle § 492 ods. 2 S.s.p. odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods.2 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie alebo zmenu.

Ako vyplýva z prvostupňového rozhodnutia žalovanej, Jan Maliński - GM CONZULTING, IČO: 45 506 108, so sídlom Buková 22, Buková, prihlásil žalobcu do poistenia odo dňa 01.09.2010 ako svojho zamestnanca. Zamestnávateľom teda bola fyzická osoba: O. A. Z., rod. číslo XY, bytom W..

Podľa § 2 zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (ďalej len „živnostenský zákon“) živnosťou je sústavná činnosť prevádzkovaná samostatne, vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť, za účelom dosiahnutia zisku a za podmienok ustanovených týmto zákonom.

Zánik živnostenského oprávnenia má iba ten dôsledok, že fyzická osoba už nie je oprávnená vykonávať živnosť. Zánikom živnostenského oprávnenia nedochádza k zániku povinností fyzickej osoby, ktoré jej vznikli počas prevádzkovania živnosti, vrátane povinností, ktoré takej fyzickej osobe vznikli v spojení so zamestnávaním zamestnancov podľa pracovnej zmluvy.

O. A. Z. bol účastníkom správneho konania aj po zániku jeho živnostenského oprávnenia v súlade s § 173 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. ako fyzická osoba, o ktorej právach alebo povinnostiach ustanovených týmto zákonom sa má konať alebo ktorej práva alebo povinnosti ustanovené týmto zákonom môžu byť rozhodnutím správnych orgánov priamo dotknuté, a to najmä vo vzťahu k jeho prípadným odvodovým povinnostiam na sociálne poistenie podľa § 141 ods. 1 a § 144 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., resp. právu na vrátenie poistného zaplateného bez právneho dôvodu podľa § 145 ods. 1 tohto zákona.

Hoci živnostenské oprávnenie živnostníka: Grzegorz Jan Maliński - GM CONZULTING, IČO: 45 506 108, so sídlom Buková 22, Buková, zaniklo dňom 02.06.2012, nezanikla spôsobilosť fyzickej osoby: O. A. Z., rod. číslo XY, bytom W., byť účastníkom konania. Bolo preto potrebné aj v konaní pred súdom konať aj s O. A. Z. ako účastníkom správneho konania, ktorého práva a povinnosti by mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté.

Krajský súd postupoval nesprávne, keď do konania ako účastníka nepribral O. A. Z. podľa § 250 ods. 1 veta druhá O.s.p. Odvolací súd preto rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. f) a ods. 2 O.s.p. a § 492 ods. 2 S.s.p.

V ďalšom konaní krajský súd priberie do konania O. A. Z., rozhodnutie žalovanej preskúma v medziach žaloby a vo veci znovu rozhodne. V novom rozhodnutí rozhodne aj o náhrade trov konania, vrátane trov konania odvolacieho.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.